

Vismændene og arbejdsløsheden

Sørensen, Peter Birch

Published in:
Dagbladet Information

Publication date:
2009

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Sørensen, P. B. (2009). Vismændene og arbejdsløsheden. *Dagbladet Information*, 16-17.

Indlæg i Information den 3. januar 2009

Vismænd og arbejdsløsheden

Af

professor Peter Birch Sørensen, formand for De Økonomiske Råd

Det er en skam for den økonomisk-politisk debat, at professor Jesper Jespersen (JJ) gang på gang giver et fuldstændig énsidigt og karikeret billede af de økonomiske vismænds syn på årsagerne til arbejdsløshed. Det seneste eksempel herpå er JJ's spydige indlæg i Information d. 20/12 i anledning af udnævnelsen af en ny vismand. Ved at citere fra en enkelt side i Hans Jørgen Whitta-Jacobsens og min økonomiske lærebog forsøger JJ at bibringe Informations læsere det indtryk, at arbejdsløshed ifølge vismændene alene skyldes eksistensen af fagforeninger og et generøst dagpengesystem. Læserne får også at vide, at vismændene med JJ's ord ser "en afkortning af dagpengeperioden og en fjernelse af efterlønnen som universalmidler mod arbejdsløshed."

Vismændene har naturligvis aldrig fremført det nonsensudsagn, at en fjernelse af efterlønnen er et "universalmiddel" eller sågar blot et middel mod arbejdsløshed. Vi har alene gjort opmærksom på, at efterlønnen reducerer arbejdsstyrken, og at dette i det lange løb mindsker den samlede beskæftigelse, så man ikke opnår det, der var et af de oprindelige formål med efterlønnen, nemlig at sænke arbejdsløsheden. Denne vurdering bygger på et væld af empiriske studier af den langsigtede sammenhæng mellem arbejdsstyrke og beskæftigelse. F.eks. er det en kendsgerning, at beskæftigelsesfrekvensen blandt de 60-65 årige er væsentligt lavere i Danmark end i Norge og Sverige, hvor der ikke er de samme gunstige muligheder for tidlig tilbagetrækning.

Årsagerne til arbejdsløshed er mangfoldige og komplekse. På kort og mellemlang sigt er ledigheden primært bestemt af størrelsen af den samlede efterspørgsel i økonomien. Cirka halvdelen af den førmentalte lærebog af Whitta-Jacobsen og undertegnede handler netop om de konjunkturbestemte udsving i produktion og beskæftigelse, der bl.a. skyldes svingninger i efterspørgslen. JJ vælger at citere fra en enkelt side i den del af bogen, der diskuterer de mere permanente årsager til arbejdsløshed. Ifølge hans udvalgte citat vil stærkere fagforeninger og et mere generøst dagpengesystem alt andet lige øge strukturledigheden. Men af samme bog fremgår også (s. 384-85 og s. 526-28), at stærke fagforeninger ikke nødvendigvis medfører høj strukturledighed, hvis fagbevægelsen lægger stor vægt på at sikre høj beskæftigelse. Og forud for det kapitel i lærebogen, som JJ citerer fra, findes et kapitel, som forsøger at forklare, hvorfor der vil eksistere permanent ufrivillig arbejdsløshed, også selvom der ikke fandtes fagforeninger. Endvidere fremhæver bogen (s. 383), at en høj strukturledighed kan skyldes manglende konkurrence mellem virksomhederne. Det er bl.a. på den baggrund, at vismændene i flere rapporter har fremlagt forslag til styrkelse af konkurrencen i dansk erhvervsliv.

Det er nemt for Jesper Jespersen at nedlægge den stråmand, han selv har opstillet. Men det ville give en mere oplysende debat, hvis han gav et retvisende billede af vismændenes syn på arbejdsløsheden og dens årsager.

Danish Economic Councils

Amaliegade 44 - DK-1256 København K - Danmark - Tel. +45 33 44 58 00 - E-Mail: dors@dors.dk